

3. 7. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Radíme neprávnickům - Jak správně napsat závěť bez notáře

Před závorku vytkněme, že v případě větších majetků nebo složitých vztahů v rodině, obecně nutno raději z důvodu právní jistoty doporučit sepsání závěti u notáře. Nicméně řada lidí, zejména méně majetných preferuje z úsporných či jiných důvodů vlastní domácí závěť, tedy bez notářské spoluúčasti. Co nutno dodržet, aby závěť byla skutečně „směroplatná“, a nestala se jen bezcenným kusem papíru? Nejdůležitější věc - musí být sepsaná vlastní rukou, propiska může být půjčená.

Ale vážněji - aby naše závěť platila, musíme splnit obojí - tedy musí být vlastní rukou sepsaná, a vlastní rukou podepsaná.

Někdo si řekne, drápu hůře než můj praktický lékař, radši to sepiší na počítači u dcery.

A pod vytištěný text se jenom podepíše.

Hrubá chyba!

Taková závěť je pak zcela neplatná. Český občanský zákoník prostě vyžaduje, aby celý text i podpis byly provedeny vlastnoručně!

Pokud píšete nečitelně, tak vám nezbyvá než to přepisovat tak dlouho, než se to stane čitelným, anebo ušetřit pár korun a zajít za notářem.

Dále pak je zde možnost daná občanským zákoníkem že závěť, již zůstavitel nenapsal vlastní rukou, tak ji může vlastní rukou podepsat a před dvěma svědky současně (!) přítomnými výslovně prohlásit, že listina obsahuje jeho poslední vůli (srov. §1534 Obč Z), u osob se smyslovým postižením činí zůstavitel poslední vůli před třemi současně přítomnými svědky (§§1535-1536 Obč Z)

Rada nad zlato - vaše závěť by měla být maximálně srozumitelná.

Neradno ji tedy prokládat různými odbočkami, hádankami, rodinnými příběhy, postřehy a citáty. Prostě něčím, co by mohlo zcela anebo zčásti zatemnit její pravý smysl.

Právníci a právničky by mohli vypravovat, kdy se muselo pracně zkoumat a luštit, co zůstavitel chtěl vlastně říci a kdo má tedy dědit a kdo ne.

Jistě existuje mj. i ustanovení § 1494 odst. 2 Obč Z: „Závěť je třeba vyložit tak, aby bylo co nejvíce **vyhověno vůli zůstavitele**. Nicméně těžko se tento prastarý princip naplňuje, když se neví co zůstavitel vlastně chtěl, anebo si nedbalostně přál úplný či částečný nesmysl.

Známé jsou i případy, kdy zůstavitel odkáže někomu sedm pětiny něčeho, nebo jednomu dědici odkáže dvě třetiny pozemku, druhému také dvě třetiny a třetímu další dvě třetiny. Asi je nám jasné, že takové ustanovení je z povahy věci neplatné.

Kde je závěť - kam ji babička před sedmi lety vlastně schovala?

Člověk nemusí být zrovna soudce Nejvyššího soudu ČR, aby mu bylo jasné, že když se závěť nenajde, tak holt žádné právní účinky nevyvolá.

To platilo za Rakouska-Uherska a platí to samozřejmě i nyní, kdy slavíme dvacet let v Evropské unii.

Rada je zde jasná, pokud si nejste opravdu jisti, že vaši potomkové (či někdo jiný) závěť najdou, uložte ji bezpečně u notáře.

Samozřejmě není a nebylo to nikdy zadarmo, avšak pakliže svou závěť uložíte u notáře, dosáhnete tím nejenom pozitivní skutečnosti, že listina s vaší závětí bude uložena na extrémně bezpečném místě, ale zejména bude řádně uvedena v tzv. **Centrální evidenci závětí**.

I když bude vaši pozůstalost projednávat kterýkoliv notář v Česku, o vaší závěti se ze zmíněného registru včas dozví a dědici s ní seznámí. Tedy vyvolá vámi zamýšlené právní účinky.

Podpisová pověra

A ještě k jedné občanskoprávní pověře - Závěť prý platí jen tehdy, když svůj podpis na ní povinně notářsky ověříte. - To není pravda. České občanské právo nic takového nenařizuje.

Je to prostě fáma či hoax, kterak by se řeklo moderně.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
právní pedagog

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)

- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)